

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 7Ssk/60/2023
Identifikačné číslo spisu: 4022200294
Dátum vydania rozhodnutia: 31. januára 2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Martinčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:4022200294.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: W.. B. W.Á., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. Č.. XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo: 14575 - 4/2022 - BA zo dňa 17. júna 2022, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sa/50/2022 - 110 zo dňa 10. januára 2023, takto

r o z h o d o l :

Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamieta

Žalovanej sa náhrada trov kasačného konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Nitre ako správny súd rozsudkom č. k. 23Sa/50/2022 - 110 zo dňa 10. januára 2023 (ďalej napadnutý rozsudok) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej číslo: 14575 - 4/2022 - BA zo dňa 17. júna 2022 (ďalej preskúmané rozhodnutie).

2. Preskúmaním rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Levice číslo: 2327 - 2/2022 - LV zo dňa 4. februára 2022 (ďalej prvostupňové rozhodnutie).

3. Prvostupňovým rozhodnutím Sociálna poisťovňa, pobočka Levice rozhodla tak, že zamestnancovi W.. B. W. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 21.04.2018. V odôvodnení uviedla, že dňa 25.01.2022 sa účastník osobne dostavil na pobočku Levice a požiadal o zmenu dátumu zániku sociálneho poistenia u zamestnávateľa obec Keť. Z pôvodného dátumu zániku sociálneho poistenia k 21.04.2018 u zamestnávateľa obec Keť požadoval zmenu dátumu zániku k 15.07.2019 s poukazom na právoplatnosť uznesenia vydaného Krajským súdom v Nitre sp. zn. 11S/98/2018 - 148 zo dňa 30.05.2019 a vety v odôvodnení predmetného uznesenia na strane 10: Zamietnutie žaloby podľa § 325 ods. 1 sa bude preto považovať

za potvrdenie zániku funkcie starostu. Konštatoval, že povinné poistenia zanikajú starostovi obce v deň zániku mandátu. Právnou analýzou predmetného uznesenia sp. zn. 11S/98/2018 pobočka Levice dospela k záveru, že požadovanej zmene dátumu zániku sociálneho poistenia nie je možné vyhovieť, nakoľko súd v tomto uznesení žalobu vo veci územnej samosprávy žalobcu W.. B. W. proti žalovanému obec Keť zamietol. Žalobca sa touto žalobou domáhal určenia, že funkcia starostu obce Keť mu naďalej trvá. Správny súd v predmetnom uznesení na strane 10 skonštatoval, že výsledky miestneho referenda o odvolaní starostu obce Keť možno označiť za platné. Na strane 11 skonštatoval, že miestne referendum, ktoré sa uskutočnilo 21.04.2018, nemožno považovať za nezákonné. Mandát starostu účastníkovi zanikol podľa § 13a ods. 1 písm. f) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení vyhlásením výsledku hlasovania obyvateľov obce o odvolaní starostu, ktorým sa rozhodlo o odvolaní starostu. Nedôvodnosť žaloby podľa § 325 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej SSP) znamená, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, a teda nevyvrátil existenciu právnej skutočnosti majúcej za následok zánik funkcie starostu obce. Zamietnutie žaloby sa bude preto považovať za potvrdenie zániku funkcie starostu. Krajský súd tak uznesením deklaruje, to znamená potvrdzuje stav, že funkcia starostu zanikla. Neurčuje iný dátum zániku sociálneho poistenia u vyššie menovaného zamestnanca, a teda nemá konštitutívny účinok, ktorý by mal za následok zmenu dátumu zániku sociálneho poistenia.

4. Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí sa v celom rozsahu stotožnila s právnym názorom prvostupňového správneho orgánu. Ku dňu 21.04.2018 zamestnávateľ obec Keť odhlásil zamestnanca - žalobcu z registra poistencov ako svojho zamestnanca. Poukázala na § 13a ods. 1 písm. f) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého mandát starostu zaniká vyhlásením výsledku hlasovania obyvateľov obce o odvolaní starostu, ktorým sa rozhodlo o odvolaní starostu. Okrsková komisia pre miestne referendum obce Keť v zmysle § 11a ods. 8 citovaného zákona dňa 21.04.2018 oznámila výsledky miestneho referenda o odvolaní zamestnanca z funkcie starostu obce Keť vyvesením na dvere obecného úradu, v ktorom uviedla, že na základe výsledkov miestneho referenda W.. B. W. je odvolaný z funkcie starostu obce. Krajský súd v Nitre ako správny súd uznesením sp. zn. 11S/ 98/2018 zo dňa 30. mája 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. júla 2019, zamietol žalobu žalobcu podľa § 325 ods. 1 SSP. Žalovaná skonštatovala, že správny súd uznesením deklaroval, teda potvrdil stav, že funkcia starostu žalobcovi zanikla. Neurčil iný dátum zániku povinného poistenia u zamestnanca, a teda nemá konštitutívny účinok, ktorý by mal za následok zmenu dátumu zániku povinného poistenia. Odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia bolo podľa názoru žalovanej dostatočne presné a v súlade so zákonom.

5. Správny súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že žalobca žiadal preskúmať rozhodnutia žalovanej, ktorým bolo rozhodnuté o tom, či žalobcovi zaniklo povinné poistenie dňa 21.04.2018, avšak všetky žalobné námietky sa týkali nesprávneho určenia zániku mandátu starostu a to aj napriek tomu, že Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 11S/98/2018 zo dňa 30.05.2019 zamietol jeho žalobu, ktorou sa domáhal určenia, že funkcia starostu obce Keť naďalej trvá. Uvedené uznesenie odobril aj na základe žalobcom podanej kasačnej sťažnosti Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6Usam/1/2020 zo dňa 20.01.2021, keď zamietol kasačnú sťažnosť žalobcu. Konštatoval že žalovaná zachovala zákonom ustanovený postup pri rozhodovaní o zániku povinného poistenia podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o sociálnom poistení). Zo zisteného skutkového stavu správne orgány správne ustálili, že zamietnutím žaloby podľa § 325 a nasledujúcich SSP súd potvrdil existujúci stav a to zánik funkcie starostu obce u žalobcu ku dňu 21.04.2018, majúc pritom za to, že bolo právoplatne judikované, že výsledky miestneho referenda o odvolaní starostu obce Keť, t. j. žalobcu možno označiť za platné. Týmto rozhodnutím je nielen správny súd, ale aj správne orgány, t. j. aj žalovaná, viazané a preto nebolo možné uvedené posudzovať opätovne tak, ako sa toho domáhal žalobca. Subjektívna nespokojnosť žalobcu so zánikom funkcie starostu obce nemôže byť nadradená zákonom a opätovne zo strany správnych orgánov, ako aj súdov, preskúmaná. Zároveň konštatoval, že žalovaná svoje rozhodnutie odôvodnila v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. V dostatočnej miere uviedla dôvody, na ktorých sa výrok tohto rozhodnutia zakladá, pričom v odôvodnení sa vysporiadala so všetkými rozhodujúcimi námietkami žalobcu.

6. Proti tomuto rozsudku podal kasačnú sťažnosť žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci, nesprávny procesný postup zo strany správneho súdu a nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku. Keďže dňom zániku povinného poistenia v prípade starostu je deň zániku jeho mandátu, žalobné námietky sa ani nemohli týkať inej otázky než nesprávneho určenia dátumu zániku mandátu, nakoľko táto otázka bola vo veci rozhodujúca. Správny súd neaplikoval rozhodné právne predpisy napríklad § 195 ods. 1, § 209 ods. 1 zákona o sociálnom poistení či § 5 ods. 4 zákona č. 85/1990 o petičnom práve alebo § 20 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Formulár odhlášky nepodpísala oprávnená osoba - namiesto starostu ho podpísal zástupca starostu, ktorý však nemohol konať za starostu. Zamestnávateľ nepredložil žiaden dôkaz o existencii právnej skutočnosti majúcej za následok zánik mandátu starostu z dôvodu, že taký dôkaz neexistoval. Taktiež neexistovalo ešte žiadne súdne rozhodnutie o trvaní či netrvaní mandátu žalobcu. Ďalej namietal nedostatky uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11S/98/2018, napr. jeho nedostatočné odôvodnenie. Taktiež namietal argumentáciu súdu, že nemôže opätovne posudzovať zákonnosť miestneho referenda, keďže táto už bola posúdená v osobitnom konaní podľa Správneho súdneho poriadku. Súdne rozhodnutie nie je prameňom práva, je len zdrojom argumentačnej sily pre zabezpečenie ústavne súladnej aplikácie a interpretácie právnych noriem. Z toho dôvodu žiadny súd nemôže byť viazaný rozhodnutím iného súdu, okrem prípadov uvedených v § 131 SSP. Žalobca ďalej namietal nezákonnosti pri organizovaní miestneho referenda, ktorým bol odvolaný z funkcie starostu. V preskúmanom rozhodnutí sa žalovaná nevysporiadala s jeho dvoma základnými námietkami a to, že dňa 21.04.2018 neboli vyhlásené výsledky miestneho referenda o odvolaní starostu a že správny súd sa uznesení sp. zn. 11S/98/2018 nezaoberal dátumom zániku mandátu starostu. V skutočnosti správny súd vyhlásenie výsledkov miestneho referenda o odvolaní starostu spomedzi dôvodov zániku mandátu starostu vylúčil. Na záver skonštatoval, že na jednej strane žalovaná neuznáva uznesenie ústavného súdu ÚS 601/2012 - 30 ohľadom organizácie miestneho referenda, ale naopak uznáva uznesenie správneho súdu sp. zn. 11S/98/2018, ktoré bolo vydané v jeho právnej veci. Správny súd na nariadenom pojednávaní nevykonal riadne dokazovanie v zmysle § 124 ods. 1, respektíve 129 ods. 1 SSP. Napadnutý rozsudok považoval za arbitrárny bez dostatočného odôvodnenia a preto mu súd znemožnil uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním zo dňa 15. marca 2023. Konštatoval, že Krajský súd v uznesení sp. zn. 11S/98/2018 z 30. mája 2019 potvrdil existujúci právny stav nastolený po referende a deklaroval správnosť dátumu zániku mandátu žalobcu dňa 21.04.2018. Sociálna poisťovňa nemá právomoc rozporovať právoplatné rozhodnutia súdov Slovenskej republiky v priamo súvisiacej otázke. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Žiadal, aby súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

8. Žalobca sa ku vyjadreniu ku kasačnej sťažnosti vyjadril ďalším podaním zo dňa 31.03.2023. Zopakoval, že súdy sa v konaní o zániku jeho funkcie starostu k dátumu zániku jeho mandátu nevyjadrili, čo znamená, že podpora názoru žalovanej o zániku mandátu žalobcu dňa 21.04.2008 sa v ich uzneseniach nenachádza.

9. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP v znení účinnom do 30.06.2023, ďalej SSP), po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a po oboznámení sa so súdnym a administratívnym spisom a dôvodmi kasačnej sťažnosti, ktorej dôvodmi nebol viazaný (§ 453 ods. 2 SSP) konštatuje, že napadnutý rozsudok je zákonný.

10. Z administratívneho spisu bolo zistené že žalobca bol do Sociálnej poisťovne prihlásený prihláškou zo dňa 09.12.2014. Podľa uznesenia č. 36/2018 zo dňa 1. marca 2018 obecné zastupiteľstvo obce Keť vyhlásilo v zmysle § 13 a ods. 3 písm. a) bod prvý zákona o obecnom zriadení miestne referendum o odvolaní žalobcu z funkcie starostu obce Keť na základe petície obyvateľov obce, pričom za deň konania miestneho referenda sa stanovil 21. apríl 2018. Výsledok miestneho referenda, podľa ktorého bol žalobca odvolaný z funkcie starostu obce Keť, vyhlásila okrsková komisia pre

miestne referendum obce Keť dňa 21. apríla 2018. Z dôvodu zániku funkcie starostu zamestnávateľ žalobcu obec Keť prostredníctvom zástupcu starostu predložila dňa 26. apríla 2018 Sociálnej poisťovne registračný list fyzickej osoby - odhlášku žalobcu z poistenia s dátumom zániku jeho poistenia dňa 21.04. 2018. Dňa 25. januára 2022 sa žalobca dostavil do pobočky Sociálnej poisťovne, pričom žiadal o zmenu dátumu zániku jeho povinného poistenia z pôvodne stanoveného dátumu 21.04.2018 na dátum 15.07.2019 (dátum právoplatnosti uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11S/98/2018 zo dňa 30. mája 2019). Pobočka Levice preto začala konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona o sociálnom poistení, v ktorom vydala prvostupňové rozhodnutie zo dňa 4. februára 2022, v ktorom rozhodla, že žalobcovi zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 21.04.2008. Na základe odvolania žalobcu vo veci rozhodovala žalovaná tu preskúmaným rozhodnutím, ktorým prvostupňové rozhodnutie potvrdila a odvolanie zamietla.

11. Z uznesenia správneho súdu vo veci preskúmania zániku funkcie starostu obce v zmysle § 325 a nasledujúcich SSP bolo zistené, že Krajský súd v Nitre ako správny súd uznesením sp. zn. 11S/98/2018 - 148 zo dňa 30. mája 2019 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že funkcia starostu obce Keť naďalej trvá. Správny súd výsledky miestneho referenda o odvolaní starostu zo dňa 21.04.2018 označil za platné. Námitku žalobcu, že uznesenie obecného zastupiteľstva č. 36/2018, ktorým sa referendum vyhlásilo, bolo prijaté v rozpore so zákonom, vyhodnotil ako nedôvodnú. Na základe kasačnej sťažnosti vo veci rozhodoval Najvyšší súd SR, ktorý uznesením sp. zn. 6Usam/1/2020 zo dňa 20.01.2021 zamietol žalobcovu kasačnú sťažnosť. Najvyšší súd sa stotožnil so závermi správneho súdu v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci správnym súdom za správne.

12. Podľa § 145 ods. 4 SSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov konania, osoby zúčastnené na konaní, zainteresovanú verejnosť a pre orgány verejnej moci.

Podľa § 147 ods. 2 SSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku vrátane ustanovenia § 139 ods. 4 a § 141.

Podľa § 132 ods. 1 SSP otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 131, si môže správny súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť.

Podľa § 132 ods. 2 SSP ak bolo o otázke podľa odseku 1 rozhodnuté, správny súd na takéto rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia.

Podľa § 20 ods. 1 prvá veta zákona o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu 23.06.2022 (právoplatnosť preskúmaného rozhodnutia) povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 1 vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 a 3, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 198 ods. 1 cit. zákona ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

13. Kasaný súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym posúdením veci, ako ho uviedol správny súd v napadnutom rozsudku. Poukazuje na to, že správny súd uviedol relevantnú právnu normu, podľa ktorej prípad posudzoval a taktiež aj správne právne posúdenie veci, s ktorým sa v celom rozsahu kasačný súd stotožnil a v podrobnostiach naň poukazuje. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že žalovaná v zmysle § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení ako aj samotný správny súd podľa § 145 ods. 4 SSP mali povinnosť vychádzať z právoplatného rozhodnutia správneho súdu sp. zn. 11S/96/2018 zo dňa 30. mája 2019 a uznesenia NS SR sp. zn. 6Usam/1/2020 zo dňa 20.01.2021, ktoré zamietlo kasačnú sťažnosť voči nemu. Týmito rozhodnutiami súdy záväzným spôsobom rozhodli vo veci zániku funkcie starostu obce Keť - žalobcu tak, že jeho žalobu zamietli. To znamená, že neboli preukázané skutočnosti odôvodňujúce záver o trvaní jeho funkcie starostu aj po dni jej zániku podľa zákona o obecnom zriadení (§ 13a ods. 1 písm. f/ cit. zákona), teda po dni 21.04. 2018. Správny súd nerozhodol o tom, že by jeho funkcia zanikla dátumom právoplatnosti tohto uznesenia, ako to navodzuje žalobca v jeho správnej žalobe alebo v žiadosti o zmenu dátumu zániku povinných poistení.

Žalovaná v prvostupňovom rozhodnutí ako aj v preskúmanom rozhodnutí, rovnako ako aj správny súd správne uviedli, že správny súd týmto uznesením len deklaroval, t. j. potvrdzoval stav, že funkcia starostu žalobcovi po dni 21.04.2018 už netrvala (§ 335 ods. 1 SSP a contrario), inak povedané, že mu k tomuto dňu zanikla.

14. Je potrebné dať za pravdu žalobcovi, že posúdenie otázky, kedy mu zanikla funkcia starostu obce Keť, je predbežnou otázkou, na ktorú je nutne potrebné poznať odpoveď pri rozhodovaní o zániku jeho povinných poistení podľa zákona o sociálnom poistení. Ďalej je však jeho práva argumentácia o potrebe túto otázku riešiť v správnom konaní o zániku povinných poistení či v súdnom prieskume tohto rozhodnutia nesprávna. Je totiž nepochybné, že táto otázka už bola právoplatne vyriešená právoplatným meritórnym uznesením správneho súdu v spojení z uznesením kasačného súdu, ktorý kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol. V zmysle § 145 ods. 4 SSP žalobcu, súdy a žalovanú zaväzuje výrok uznesenia správneho súdu o zamietnutí žaloby žalobcu vo veci preskúmania zániku jeho funkcie starostu. Povinnosť žalovanej pri posudzovaní tejto prejudiciálnej otázky vychádzať z právoplatného rozhodnutia riešiaceho túto otázku tiež vyplýva z § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Žalovaná si teda nemohla o tejto otázke urobiť samostatný úsudok. Z uvedeného vyplýva, že bolo povinnosťou správneho orgánu ako aj súdu (rovnako aj žalobcu) vychádzať z vyriešenia tejto otázky tak, ako to vyplýva z uznesenia sp. zn. 11S/96/2018 zo dňa 30. mája 2019, teda zo zániku funkcie starostu k 21.04.2018.

15. V tejto súvislosti žalobca namietal, že pre orgány verejnej moci je záväzný len výrok právoplatného uznesenia, nie jeho odôvodnenie. S takouto interpretáciou zákonnej úpravy viazanosti súdov právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní sa kasačný súd nestotožnil.

16. Otázkou prejudiciálneho účinku právoplatného rozhodnutia sa zaoberala nielen judikatúra Najvyššieho súdu SR (porovnaj najmä uznesenie z 29. apríla 2010 sp. zn. 1Cdo/133/2009), ale aj judikatúra Ústavného súdu SR. Ústavný súd Nálezom II. US/349/09 z 20.01.2010 rozhodol o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zdôrazniac, že vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z ustanovenia § 135 ods. 2 O.s.p. (teraz § 132 SSP, pozn. kasačného súdu), ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 O.s.p. (teraz § 145 ods. 4 SSP, pozn. kasačného súdu) všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Pokiaľ pri riešení prejudiciálnej otázky zaujme odlišné stanovisko, je takýto jeho postup, resp. z neho vyplývajúci záver arbitrárny pre jednoznačný rozpor so zákonom.

17. Keďže procesný súd musí vychádzať z toho, ako prejudiciálnu otázku vyriešil súd v osobitnom právoplatnom rozhodnutí, je zrejmé, že nemôže izolovane vychádzať len z výroku, ale aj z odôvodnenia, v ktorom sa práve vyriešenie prejudiciálnej otázky nachádza a ktoré výrok ozrejmuje. V danom prípade tak správny súd nebol oprávnený ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov podľa § 325 a nasl. SSP, v ktorom bola zákonnosť zániku funkcie starostu obce už preskúmaná. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená znova a akékoľvek jej „nové“ právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní je neprípustné. Iné riešenie by znamenalo, že , že súd môže porušiť viazanosť uloženú mu zákonom v § 145 ods. 4 SSP. Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatnosti súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov, ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre venuje ochrane právnej istoty ako základného aspektu právneho štátu náležitú pozornosť (napr. rozsudok vo veci Ryabykh proti Rusku z 24. júla 2003).

18. Z vyššie uvedených dôvodov preto bolo povinnosťou správneho súdu aj žalovanej vychádzať z právoplatného uznesenia správneho súdu o zamietnutí žalobcovej žaloby o preskúmanie zániku jeho funkcie starostu obce Keť. Teda bolo potrebné vychádzať z toho, že žalobcovi funkcia starostu po vyhlásení výsledkov miestneho referenda dňa 21.04.2018 už netrvala, teda zanikla týmto dňom.

Žalovaná potom správne konštatovala, že týmto dňom mu zanikli jednotlivé povinné poistenia v systéme sociálneho poistenia, keďže týmto dňom prestal byť zamestnancom na účely nemocenského dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti, keďže mu zanikol právny vzťah, ktorý mu zakladal právo na pravidelný mesačný príjem podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení (§ 4 ods. 1 citovaného zákona).

19. Preto nemôže obstať sťažnostná námietka žalobcu, že v žalobe správne namietal otázky týkajúce sa nesprávneho určenia dátumu zániku jeho mandátu starostu, pretože táto otázka bola vo veci rozhodujúca. Táto otázka síce rozhodujúca bola, ale keďže už bola už právoplatne vyriešená skorším rozhodnutím súdu v osobitnom konaní, nemôže byť nastolená znova. V tomto ohľade sú nedôvodné všetky sťažnostné námietky týkajúce sa podľa žalobcu nesprávneho procesného postupu pri jeho odvolávaní ako starostu obce Keť. Rovnako tak je nedôvodná námietka, že žalovaná neaplikovala zákony potrebné na posúdenie zániku jeho funkcie starostu - zákony o petičnom práve či organizovaní miestneho referenda.

20. Pokiaľ žalobca namietal, že registračný list - odhlášku nepodpísala oprávnená osoba - namiesto starostu obce ho podpísal zástupca starostu, ktorý mohol konať v mene obce jedine vtedy, ak nastali skutočnosti v zmysle § 13b ods. 4 zákona, k tomu kasačný súd konštatuje, že jeho zástupca mohol v zmysle tohto ustanovenia plniť úlohy starostu a teda aj podpísať registračný list fyzickej osoby - odhlášku ku dňu 26.4.2018, keďže ku dňu podania odhlášky (ani neskôr) nebolo rozhodnuté, že by bol žalobca k tomuto dňu stále starostom obce.

21. Pokiaľ žalobca tvrdil, že správny súd bez ďalšieho prevzal argumentáciu uznesenia sp. zn. 11S/98/2018 bez toho, aby sa vysporiadal s jej nedostatkami, kasačný súd konštatuje, že je neprípustné, aby súd preskúmaval právoplatné rozhodnutie súdu bez toho, aby boli splnené procesné podmienky na takýto prieskum. Na prieskum tohto rozhodnutia boli stanovené zákonné podmienky, ktoré žalobca využil, avšak ani na základe ním iniciovaného prieskumu neboli zistené žiadne jeho vady. Správny súd naopak mal povinnosť v zmysle zachovania zásady prejudiciality vychádzať z tohto rozhodnutia.

22. Ďalej žalobca namietal, že súdne rozhodnutie nie je prameňom práva, preto žiadny súd nemôže byť viazaný rozhodnutím iného súdu okrem prípadov uvedených v § 131 SSP. Ako už bolo vyššie uvedené, v zmysle § 145 ods. 4 SSP sú súdy pri riešení konkrétnej veci účastníka konania povinné rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní týkajúcom sa tohto účastníka. Tým sa však súdne rozhodnutie nestáva prameňom práva, pretože nezaväzujú neurčitý počet prijímateľov - nejde o všeobecne záväzný právny predpis, ale vzťahujú sa len na účastníkov konania. Hoci teda súdne rozhodnutie v konkrétnej veci žalobcu nie je prameň práva, je potrebné naň prihliadať a vychádzať z neho v zmysle § 145 ods. 4 SSP. Pokiaľ súdy vo svojej rozhodovacej činnosti poukazujú na judikatúru vyšších súdnych autorít, samozrejme ani v tomto prípade sa rozhodnutia súdov nestávajú prameňom práva, avšak aplikácia judikatúry pri rozhodovaní či už správnych súdov alebo správnych orgánov prínosná a je základným pilierom dodržiavania princípu právnej istoty (§ 5 ods. 3 SSP). V prípade žalobcu nebolo možné prihliadať na také súdne rozhodnutia (vrátane ústavného súdu), ktoré riešili otázku, ktorá už bola skorším rozhodnutím právoplatne vyriešená, pretože jej vyriešenie sa nedá zvrátiť. Naopak, museli prihliadnuť na skoršie právoplatné rozhodnutie v jeho vlastnej právnej veci, ktoré vyriešilo prejudiciálnu otázku.

23. Rovnako nedôvodná je aj námietka nedostatku odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia žalovanej. Žalobca žiadal, aby žalovaná v preskúmanom rozhodnutí opätovne právne posúdila okolnosti zániku jeho funkcie starostu. Žalovaná v preskúmanom rozhodnutí a v prvostupňovom rozhodnutí však jednoznačne a výstižne uviedla, že musí pri určení dátumu zániku povinných poistení vychádzať z právneho posúdenia tejto otázky, ako bola zodpovedaná v uznesení správneho súdu sp. zn. 11S/96/2018. K tomu kasačný súd dodáva, že toto uznesenie neurčilo iný dátum zániku funkcie starostu ako ten, ktorý vychádza z oznámenia výsledkov miestneho referenda okrskovou komisiou pre miestne referendum zo dňa 21.4.2018. Je mylné tvrdenie žalobcu, že správny súd v uznesení sp. zn. 11S/98/2018 vyhlásenie výsledkov miestneho referenda o odvolaní starostu spomedzi dôvodov zániku

mandátu starostu vylúčil; opak je pravdou. V odôvodnení tohto uznesenia je jednoznačne uvedené, že výsledky miestneho referenda o odvolaní starostu obce Keť možno označiť za platné.

24. Napokon žalobca namietal, že správny súd nevykonal dôkazy na preukázanie jeho tvrdení o nezákonnosti priebehu miestneho referenda konaného 21.4.2018 a jeho rozhodnutie trpí nedostatkom dôvodov. Odhliadnuc od toho, že v konaní pred správnym súdom sa dokazovanie vykonáva iba výnimočne, pretože správny súd vo všeobecnosti nie je súdom skutkovým, v danom prípade žalobca navrhoval vykonať dokazovanie na skutočnosti, ktoré nemohli byť predmetom dokazovania, pretože sa v plnom rozsahu týkali konania o priebehu miestneho referenda, ktorého zákonnosť už skôr bola preskúmaná a navrhované dôkazy eventuálne mohli byť vykonané v tomto predchádzajúcom konaní. Rozsudok je aj dostatočne a presvedčivo odôvodnený, pretože jeho súčasťou správne nebolo opätovné právne posúdenie zákonnosti zániku žalobcovej funkcie starostu obec Keť, ak keď to žalobca požadoval.

25. Žalobcove sťažnostné námietky kasačný súd vyhodnotil ako plne nedôvodné a sám nezistil dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku správneho súdu Preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

26. O náhrade trov kasačného konania vo vzťahu k žalovanej bolo rozhodnuté podľa § 168 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že žalovanej, hoci bola v konaní úspešná a má právo na náhradu trov konania, túto náhradu nepriznal, pretože neboli splnené podmienky § 168 (výnimočnosť situácie). Žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov kasačného konania (§ 167 ods. 1 SSP a contrario v spojení s § 467 ods. 1 SSP).

27. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný prostriedok.